

1. De afgelopen jaren heeft Waterschap Rivierenland op diverse plaatsen in het rivierengebied PFAS aangetroffen in water. PFAS is een verzamelnaam voor duizenden verschillende stoffen. Van veel van deze stoffen is bekend dat deze een risico vormen voor mens en milieu. PFAS staat voor poly- en perfluoralkylstoffen.
 2. We voeren metingen uit in oppervlaktewater en waterbodem. Zodat we een beeld krijgen van de verspreiding van PFAS in het rivierengebied. Sinds dit jaar, meten we ook het afvalwater dat bij de zuiveringen aankomt (influent) en het water dat de zuiveringen verlaat (effluent).
 3. In de afgelopen jaren is er regelmatig veel schuimvorming op de zuivering in Weurt geweest. Het schuim bleek een hoog PFAS-gehalte te hebben. We zijn toen op zoek gegaan naar mogelijke bronnen. Er is toen geen sluitende verklaring gevonden.
 4. Begin 2024 is het waterschap gestart met bemonstering bij meerdere bedrijven die mogelijk PFAS-houdend water zouden kunnen lozen op de zuivering in Weurt. Op 31 januari was er enorm veel schuim op de zuivering. We hebben monsters genomen van influent en effluent, bij rioolgemaal Wijchen en bij een bedrijf dat mogelijk de bron zou kunnen zijn.
 5. In maart/april 2024 bleek dat het afvalwater van een specifiek bedrijf dat loost op de zuivering in Weurt, extreem hoge PFAS-waarden bevatte. We hadden daarmee een duidelijke bron in beeld. Meer onderzoek was nodig om de relatie te leggen tussen bron en schuimvorming op de zuivering.
 6. Overleg tussen waterschap en Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) volgde. De ODRN heeft op 6 juni de resultaten met het bedrijf gedeeld. Het bedrijf is gewezen op het feit dat het geen PFAS- houdend afvalwater mag lozen. Het bedrijf heeft direct een deel van de bedrijfsvoering (verwerking van ██████████ I stilgelegd.
 7. In juni 2024 bleek uit metingen dat de zuivering in Weurt hogere concentraties PFAS in het influent en effluent had dan andere zuiveringen van Waterschap Rivierenland. Maar dit verschil kan niet alleen verklaard worden door het aandeel van het bedrijf. 1/3 deel van de PFAS moet ergens anders vandaan komen.
 8. Het waterschap blijft bemonsteren, inmiddels bij alle bedrijven die op de zuivering in Weurt lozen. Ook blijven we het influent en effluent van de zuivering monitoren. **Gaat het hier alleen over directe lozers?**
 9. Nadat het bedrijf een deel van de bedrijfsvoering heeft stilgelegd, nam de schuimvorming op de zuivering af. Het is er nu helemaal niet meer. Inmiddels is aangetoond dat de lozingen van dit bedrijf voor een groot deel de oorzaak waren van de schuimvorming en de hoge PFAS-waarden op de zuivering. Maar het is niet uitgesloten dat ook andere bedrijven PFAS-houdend water lozen. We blijven dan ook PFAS-metingen doen. Dat doen we op alle zuiveringen, in oktober 2^e ronde van dit jaar. Daarnaast ook controles bij bedrijven die direct lozen. **Checken bij TIN en VTH.**
- Het onderzoek heeft aangetoond dat er verband is tussen de lozing van het bedrijf en PFAS-concentraties in het schuim op de zuivering in Weurt.
Het is niet duidelijk of PFAS het schuim veroorzaakt. Het hecht zich aan het schuim.
10. Eind augustus heeft het waterschap het eindrapport ontvangen over de PFAS-metingen die naar aanleiding van de schuimproblematiek in Weurt zijn gedaan.
 11. Voor de directe omgeving van het bedrijf heeft de PFAS problematiek niet meer impact dan op andere plaatsen in ons gebied.

De PFAS-stoffen zitten in het afvalwater dat door het riool rechtstreeks naar de zuivering gaat. Het gaat hier dus niet om lokale uitstoot in oppervlaktewater of via de lucht. Omdat de zuivering de PFAS-stoffen niet uit het water kan halen, komen ze uiteindelijk wel in de rivier en dus in het milieu terecht.

Hier zijn de deskundigen het niet over eens met elkaar. Er zijn beschikbare technieken om PFAS te verwijderen, echter dit zijn dure en arbeidsintensieve methodes. (experimenteel stadium; nu veelal van medium verplaatsen i.p.v. daadwerkelijk afbreken van de PFAS)

12. Het allerbelangrijkste is om ervoor te zorgen dat PFAS-stoffen niet in het milieu terechtkomen. Daarom pleiten de waterschappen voor een totaalverbod op PFAS.

De zuivering ligt in de kern Weurt in de gemeente Beuningen.

De naam van het bedrijf wordt door het waterschap niet genoemd. Ook niet als er actief naar gevraagd wordt.

Opmerking over bevoegd gezag toevoegen.

Aanvullende informatie

1 Veel stoffen uit de PFAS-groep hebben een olie- en waterafstotende eigenschap. Daarom worden/werden ze toegevoegd aan [redacted] Ze versterken door die eigenschap het afdekken van het te [redacted] object (incl brandbare vloeistoffen).

2 PFAS kan op een afvalwaterzuivering niet uit het water gehaald worden. Dus wat er in gaat, komt er ook weer uit.

3 Vanaf 2017 was er ook al schuimvorming. We hebben toen gecontroleerd op zepen/detergenten/wasmiddelen. Er is toen geen verklaring gevonden. In 2021 was er forse toename van schuim op de zuivering. Sinds 2017 is het in meer of mindere mate onderwerp van gesprek geweest met de gemeente en de ODRN. Het schuim kwam en ging. Was 'lopend incident'.

3 Achtergrondinfo over relatie tussen schuim en PFAS

- Schuim kan ontstaan na afsterven algen en bacteriën. Eiwitten daaruit kunnen schuimlagen vormen. Dit is de oorzaak van vorming zeeschuim.
- PFAS in zeeschuim is veel in het nieuws geweest. PFAS hecht zich daaraan. Afsterven en schuimvorming zijn niet veroorzaakt door PFAS, maar door andere omgevingscondities (beschikbaarheid van juiste temp, voeding, licht).
- PFAS is of wordt geen schuim.

6 Het bedrijf neemt nog wel [redacted] in, maar voert dit af naar een eindverwerker. De ODRN controleert of dit ook gebeurt, zodat er geen oncontroleerbare voorraden komen te staan.

7 Bedrijven mogen geen PFAS-houdend water lozen boven de norm. Bedrijven krijgen er dus geen vergunning voor. De norm is vastgelegd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, voor drie specifieke PFAS-soorten. Het RIVM heeft nieuwe risicogrenswaarden vastgesteld, maar dat zijn nog geen normen.

9 Aanvullende info van [redacted]

Schuim kan ontstaan na afsterven algen en bacteriën. Eiwitten daaruit kunnen schuimlagen vormen. Dit is de oorzaak van vorming zeeschuim.

PFAS in zeeschuim is veel in het nieuws geweest. PFAS hecht zich daaraan. Afsterven en schuimvorming zijn niet veroorzaakt door PFAS, maar door andere omgevingscondities (beschikbaarheid van juiste temp, voeding, licht).

PFAS is of wordt geen schuim.

9 Iets opnemen over relatie tot persleidingbreuk Beuningen
Calamiteit/waterveiligheid voorrang. Waren er alternatieven?

11 De impact op de omgeving is dus anders dan bij Chemours.

Hoge concentraties PFAS zijn voor veel organismen toxisch. Meestal pas chronisch en minder acuut toxisch.

Vragen

3 Sinds wanneer weten we dat het schuim veel PFAS bevat? Voorjaar 2024
eind jan 24 eerste meetronde, maart terreinbezoek, april bodemonsters,

AdEco heeft voor het analyseren van de monsters gebruik gemaakt van een ander lab dan Aquon. Het betreft een lab in Antwerpen, wat breder PFAS kan analyseren. Dit omdat we op zoek waren naar de bron/ "footprint".

Input J nog nodig

4 Wanneer zijn we de bedrijven gaan controleren? En waarom? Is dat onze bevoegdheid of van de ODRN? Doen we dat ook elders in het gebied? Het betreft hier indirecte lozingen. WSRL is hierin niet het bevoegde gezag. Het bevoegd gezag is de ODRN. Aangezien we op Rijkswater lozen (effluent) is hierin RWS de toezichthouder. N.a.v. het onderzoek bij het bedrijf is de vraag gesteld hoe dit zit bij andere bedrijven. Bij reguliere controles door wsrl is een aanvullend afvalwatermonster genomen voor PFAS analyse. De resultaten zijn gedeeld met de ODRN. N.a.v. deze analyses moeten er nu keuzes worden gemaakt voor aanvullende onderzoeken en door wie. Het is aan de ODRN om er wat mee te doen. WSRL treedt hierbij op als adviseur.

6: Zijn er nog vervolgcacties geweest bij het bedrijf? (om de lozing van PFAS blijvend tegen te houden.

Er zijn door de ODRN vervolgccontroles gedaan, ook samen met WSRL. Machines zijn afgekoppeld en het riool is afgedopt. Hier wordt regelmatig op gecontroleerd.

6: We gaan het bedrijf niet noemen. Dat is niet aan ons.

Kunnen we beweren dat het stilleggen van het bedrijf heeft gewerkt? Ja. PFAS in het influent is sterk afgenomen, zeker de specifieke I parameters. Tevens is de schuimvorming nagenoeg weg.

8 Wij gaan niet over bedrijven die indirect lozen. Maar in samenwerking met de ODRN blijven we bemonsteren. De ODRN is het bevoegde gezag voor lozingen op het gemeentelijk riool. We hebben als WSRL een aanzet gemaakt om het probleem onder de aandacht te krijgen van de ODRN. De komende periode moeten er afspraken worden gemaakt wie wat doet, het gaat dan om tijd en kosten.

10 Wat betekent dit voor het vervolg? Maatregelen en acties n.a.v. het gebeuren en het rapport. VTH/A-TIN: we zijn reeds in actief gesprek met zowel de ODRN als de ODRA om deze problematiek gezamenlijk op te pakken. In het jaarplan 2025 zal PFAS een onderdeel worden van de controles, gelet op de huidige problematiek en aandacht.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

I Art. 5.1 lid 2 sub d

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen